

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Lausunto

1 (3)

Dnro V/6452/2024

13.2.2024

Eduskunnan sivistysvaliokunta
siv@eduskunta.fi

Asiantuntijapyyntönne 8.2.2024

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi varhaiskasvatuslain sekä Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta (HE 103/2023 vp)

Eduskunnan sivistysvaliokunta on pyytänyt Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) asiantuntijaa kuultavaksi sekä Valviran kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi varhaiskasvatuslain sekä Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta (HE 103/2023 vp).

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi aluehallintovirastojen ja Valviran tiedonsaantioikeuksia, jotta ne voisivat hankkia muilta viranomaisilta välttämättömiä tietoja yksityisen varhaiskasvatuksen harjoittamisen yleisten edellytysten täyttymisen arviointia ja valvontaa varten sekä lupahakemuksen käsittelemiseksi. Tietoja voitaisiin hankkia esimerkiksi Harmaan talouden selvitysyksikön tuottamien velvoitteidenhoitoselvitysten avulla ja muista viranomaisrekistereistä. Lisäksi laissa säädettäisiin lupakäsittelyyn ja rekisteröintiin tarvittavien tietojen toimittamisesta sähköisesti. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös Harmaan talouden selvitysyksiköstä annettua lakia siten, että velvoitteidenhoitoselvitykset olisivat käytettävissä yksityisen varhaiskasvatuksen harjoittamisen yleisten edellytysten täyttymisen selvittämisessä ja valvonnassa.

Valvira on antanut opetus- ja kulttuuriministeriölle puheena olevan hallituksen esityksen luonnoksesta lausunnon 27.11.2023 (V/36737/2023). Lausunnossaan Valvira katsoi muun muassa, että hallituksen esitystä valmisteltaessa olisi otettava aiempaa tarkemmin ja selkeämmin huomioon se, että esitettäväksi ehdotettuja muutoksia voitaisiin hyödyntää myös yksityisen varhaiskasvatuksen harjoittamisen yleisten edellytysten toiminnan aikaisen täyttymisen valvonnassa. Silloin, kun yksityistä varhaiskasvatustoimijaa koskeva valvontasia on varhaiskasvatuslain 51 §:n mukaisesti Valviran tehtävänä, Valviran tulee valvonnassa arvioida muun muassa sitä, täyttääkö toimija myös toimintansa aikana 43 a §:ssä säädetyt yleiset edellytykset. Valvira katsoi, että luonnoksen useassa kohdassa käytetty käsite lupaviranomainen ei riittävällä tavalla kattanut Valviran varhaiskasvatuslain mukaisia tehtäviä, sillä Valviran tehtävänä ei ole toimia varhaiskasvatuslain mukaisena lupaviranomaisena. Valvira on todennut kannattavansa ehdotettuja muutoksia ja pitävänsä niitä perusteltuina.

13.2.2024

Luonnoksen lausuntokierrosvaiheen jälkeen hallituksen esitykseen on tehty tarvittavat muutokset siten, että lupaviranomaisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen lupatehtävien lisäksi esityksessä on selkeämmin otettu huomioon ja yksiselitteisemmin todettu myös Valviran tiedonsaantioikeus ja säännösmuutosten vaikutukset valvontatehtäviin. Hallituksen esityksessä on huomioitu esimerkiksi se, että nyt säädettävät muutokset mahdollistaisivat aiempaa ajantasaisempiin tietoihin pohjautuvan riskiperusteisen varhaiskasvatuksen valvonnan.

Lausuntopalautteiden perusteella hallituksen esityksestä on poistettu tarpeettomana luonnosvaiheessa ehdotettu 46 §:n 4 momentti, jossa ehdotettiin säädettäväksi valvontaviranomaiselle toimivalta antaa yhteystietonsa päivittämättä jättäneelle palveluntuottajalle varhaiskasvatuslain 53 §:ssä säädettyä ohjausta ja neuvontaa tai jopa määräys tietojen päivittämiseksi. Esityksessä on todettu, että varhaiskasvatuslain 53 ja 58 §:n perusteella valvontaviranomaisella on jo nykyisellään toimivalta antaa ohjausta, neuvontaa ja tarvittaessa määräys varhaiskasvatuslain vastaisen toiminnan puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Valvira pitää em. lausuntopalautetta ja sen perusteella tehtyä muutosta perusteltuina.

Lausuntopalautteiden perusteella hallituksen esitykseen on tehty myös kirjaus siitä, että Verohallinnon harmaan talouden selvitysyksikkö katsoi, että varhaiskasvatuslain 43 a §:ssä säädettyjä yksityisen varhaiskasvatuksen harjoittamisen yleisiä edellytyksiä tulisi laajentaa siten, että palveluntuottajan vastuuhenkilön tai omistajan muu tai aikaisempi yritystoiminta voitaisiin ottaa huomioon luotettavuutta arvioitaessa. Lisäksi selvitysyksikkö ehdotti, että luotettavuuden edellytykseksi otettaisiin myös se, että palveluntuottajalla ei saisi olla Tullin perimiin maksuihin liittyvien velvollisuuksien laiminlyöntiä. Esityksen jatkovalmistelussa katsottiin, että ehdotusten toteuttaminen edellyttää tarkempaa läpikäymistä viranomaisten kanssa. Valvira katsoo, että yksityisen varhaiskasvatuksen harjoittamisen yleisten edellytysten laajentaminen edellyttää tarkempaa ja laajempaa valmistelutyötä, eikä Valviran siten ole mahdollista lausua asiasta nyt lausuttavana olevan hallituksen esityksen säädösvalmistelumateriaalin perusteella.

Säännöskohtaisiin perusteluihin on tehty muutoksia siten, että ehdotetussa 42 §:ssä säädettäisiin aiemmin esitettyä tarkemmin siitä, että muun muassa Valviralla on oikeus saada tiedot *pyynnöstä*. Valvira toteaa, että muutos on perusteltu. Ehdotetusta säännöksestä on lisäksi luonnosvaiheeseen nähden poistettu oikeus saada niitä tietoja, jotka eivät kuulu varhaiskasvatuslain 43 a §:ssä lueteltuihin yksityisen varhaiskasvatuksen harjoittamisen yleisiin edellytyksiin, esimerkiksi tiedot Tullin perimiin maksuihin liittyvien eri velvollisuuksien hoitamisesta. Koska em. tiedot eivät ajankohtaisesti sisälly säännöksessä lueteltuihin edellytyksiin, Valvira pitää muutosta perusteltuna.

Valvira toteaa, että esitettävät säädösmuutokset ovat tarpeellisia yksityisen varhaiskasvatuksen harjoittamisen yleisten edellytysten toiminnan aikaisen

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Lausunto

3 (3)

13.2.2024

Dnro V/6452/2024

toteutumisen valvonnassa. Valvira kannattaa hallituksen esityksessä esitettäviä lainsäädäntömuutoksia.

Ratkaisija: Henriksson Markus

Virka-asema: Ylijohtaja

Esittelijät:

Erola Milla, Lakimies

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu
asiankäsittelyjärjestelmässä.

Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.